

ČEŠKE IZKUŠNJE PRI OBNOVI DEGRADIRANIH ŽIVLJENJSKIH PROSTOROV

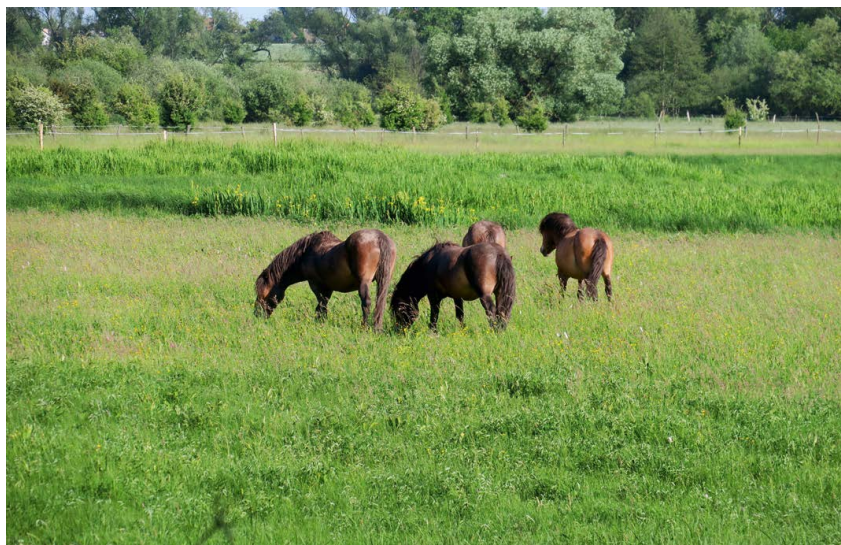
// Bojana Lipej in Tina Kocjančič

Vzpon po pobočju naravnega rezervata Praděd, zaraščenem z borovnicami
foto: **Tina Kocjančič**

Med 31. majem in 2. junijem 2023 sva se sodelavki iz NRŠZ v okviru projekta ReCo »Obnova degradiranih ekosistemov vzdolž evropskega zelenega pasu v srednji Evropi za izboljšanje biotske raznovrstnosti in ekološke povezanosti« (INTERREG Srednja Evropa) udeležili strokovne ekskurzije na Češko. Gostitelj, projektni partner Ametyst, neprofitna organizacija s sedežem v Plznu in z več kot dvajsetletno tradicijo na področju okoljskega izobraževanja ter varstva narave, je zasnoval ekskurzijo s ciljem spodbujanja boljše obnove degradiranih habitatov vzdolž zelenega pasu na podlagi primerov dobrih praks. Projektni partnerji smo imeli priložnost spoznati različne pristope, izzive in rešitve ter izmenjati lastno znanje in izkušnje.

Exmoorski konji s pašo pomagajo pri upravljanju mokrišča Josefovské louky.
foto: **Bojana Lipej**

Kot primere uspešnih pristopov k obnovi degradiranih habitatov in ohranjanju biotske raznovrstnosti so nam predstavili tri območja: državni naravni rezervat Praděd, ornitološko območje Josefovské louky in pašni rezervat Milovice.

Prvi dan ekskurzije smo si ogledali travnike in pašnike v naravnem rezervatu Praděd (del krajinskega območja Jeseníky, ki je eno največjih zavarovanih območij na Češkem), ki jih ogroža zaraščanje z borovnico (*Vaccinium myrtillus*). Na celotnem Jeseniškem pogorju so s pašo tradicionalno gospodarili več sto let. Od leta 1950 je bilo to upravljanje ustavljeno in pašniki so se začeli zaraščati z borovnico, kar je povzročilo upad biotske pestrosti. Negativni trend se je še povečal s sajenjem ruševja (*Pinus mugo*) za omejevanje snežnih plazov. Glede na pretekle izkušnje se je upravljavec odločil obnoviti pašo v tem naravnem rezervatu in po zaslugi projekta, ki je v fazi izvajanja, so začeli ustvarjati vrstno bogate (za zdaj) majhne odprte površine, ki so bile nekoč zaradi paše precej bolj obsežne.

Ornitološko območje Josefovské louky je primer uspešne obnove s ponovno uporabo starega namakalnega sistema iz obdobja Avstro-Ogrske, s pomočjo katerega so ustvarili primerne habitate za številne vrste ptic in druge živali, vezane na vodna in močvirna okolja. Zamisel o obnovi tega območja se je porodila članom Češkega ornitološkega društva (ČSO), nevladne organizacije, ki je kasneje tudi poskrbela za celotno obnovo in ga sedaj vzdržuje in financira pretežno s pomočjo donacij.

Ostanki odstranjenega ruševja (*Pinus mugo*)

foto: **Bojana Lipej**

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

ReCo

Upravljanje območja, poleg košnje in odstranjevanja biomase, temelji tudi na paši s konji pasme exmoor in stare pasme goveda.

Zadnji dan ekskurzije je bil namenjen ogledu nekdanjega vojaškega območja v kraju Milovice, kjer je nastal pašni rezervat za velike parkljarje. Po opustitvi vojaških aktivnosti v 90. letih prejšnjega stoletja se je območje začelo zaraščati z grmičevjem in invazivnimi tujerodnimi vrstami, kar je povzročilo upad biotske raznovrstnosti. Da bi upad zaustavili, so člani neprofitne organizacije Česká Krajina prišli na idejo o uvedbi paše treh vrst velikih rastlinojedih živali: exmoorskih konjev, bizonov ter stare pasme goveda. Projekt je dober primer trajnostnega razvoja in kaže, kako prizadevanja za obnovo upoštevajo pretekle človekove dejavnosti in jih uspešno nadomeščajo z drugimi (kot je denimo paša), vse s ciljem ohranitve biotske pestrosti.

Projektne partnerji v »akciji«

foto: **Tina Kocjančič**

Skupinska fotografija udeležencev strokovne ekskurzije v okviru projekta ReCo

foto: **Martin Kuba**

